

Zavod za zapošljavanje ne „namješta“ evidenciju o nezaposlenima

● Čuju se sporadično optužbe da Zavod „namješta i fingira“ broj nezaposlenih, odnosno da brojke koje objavljujete nijesu tačne. Šta Vi kažete? Da li je to moguće uraditi?

MUSTAFIĆ: Zavod za zapošljavanje ne „namješta“ niti „fingira“ evidenciju o nezaposlenima, već evidenciju vodi u skladu sa Zakonom o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti. Podaci o nezaposlenim licima unose se kroz aplikacije u jedinstveni informacioni sistem na nivou svih opština u Crnoj Gori. Taj posao radi oko 70 savjetnika za posredovanje pri zapošljavanju i u realnom vremenu je moguće prikazati broj nezaposlenih. Tehnologijom rada propisan je sistem unosa podataka u jedinstveni informacioni sistem u bazu podataka Zavoda. Podsjećam, anketna stopa, koju izračunava Monstat, iznosi 14,1 osto i niža je za 2,54 procentna poena od registrovane stope nezaposlenosti, koja iznosi 16,64 odsto. Na našoj evidenciji je još visoko prisustvo lica koji, aktivno ne traže posao, već se prijavljuju zbog ostvarivanja određenih prava. Naime, nezaposleni, registracijom kod Zavoda, ostvaruju pravo na socijalna davanja, novča-

nu naknadu po osnovu nezaposlenosti i novčanu naknadu po osnovu utvrđenog stepena invaliditeta.

Na povećanje nezaposlenosti, u velikoj mjeri, uticao je i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti kojim se ostvarivanje određene, zakonom utvrđene, naknade vezivalo za status nezaposlenosti. S druge strane, na smanjenje broja registrovanih nezaposlenih uticale su izmjene Zakona o zdravstvenom osiguranju. Već dvije godine nezaposleni koji ne traže posao, već žele samo da ostvare pravo na zdravstveno osiguranje ne moraju se prijavljivati Zavodu. Grupa, takozvanog neaktivnog stanovništva, to pravo ostvaruje isključivo i direktno preko Fonda zdravstva.

Ponoviću, u skladu sa zakonom, daci i studenti nijesu na raspolaganju Zavodu. Takođe, kroz program Stručnog osposobljavanja visokoškolača, uključena lica stiču prvo radno iskustvo, u nivou obrazovanja i za vrijeme trajanja programa visokoškolači se, zbog angažmana kod poslodavca, ne mogu smatrati nezaposlenim licima. Vjerujem da će doći vrijeme kada će na evidenciji ostati osobe koje, zaista, aktivno, traže posao i koriste servis Zavoda za brži i lakši ulazak na tržište rada.

INTERVJU: DIREKTOR ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE SULJO MUSTAFIĆ

STABILIZOVANA KRETANJA NA CRNOGORSKOM TRZIŠTU RADA

U Crnoj Gori je prema posljednjim podacima Zavoda za zapošljavanje 38.597 nezaposlenih. Manje zapošljavanje domaće radne snage, a veće angažovanje strane svakako je podatak koji brine. Razlog tome su okolnosti da u Crnoj Gori postoji deficit u ponudi nekih zanimanja, prije svega u oblasti građevinarstva, ugostiteljstva i turizma i to u vrijeme najintenzivnijeg obavljanja poslova u tim djelatnostima, rekao je u intervjuu CdM-u direktor Zavoda za zapošljavanje

Suljo Mustafić. On kategorično tvrdi da ZZZ ne „namješta“ niti „fingira“ evidenciju o nezaposlenima, već da evidenciju vodi u skladu sa Zakonom o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti. Prema njegovim riječima ljudi sa sjevera su značajan naučni, stručni i kulturni potencijal Crne Gore. Prioriteti ZZZ prilikom posredovanja u zapošljavanju u manje razvijenim sredinama, biće i dalje mladi, dugoročno nezaposleni, žene, korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice i osobe sa invaliditetom.

● **Koliko se nezaposlenih danas nalazi na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, koliko je od ovog broja visokoškolača?**

MUSTAFIĆ: Prema posljednjim podacima Zavoda za zapošljavanje, u Crnoj Gori se nalazi 38.597 nezaposlenih, od čega 5.161 visokoškolač. U odnosu na uporedni period prošle godine, broj nezaposlenih manji je za 9.265 lica, dok je visokoškolača manje za 1.097. Stopa registrovane nezaposlenosti trenutno je 16.64 odsto, što je 3.99 procentnih poena niže nego lani.

● **Jeste li zadovoljni padom stope nezaposlenosti ili bi ona, prema Vašem mišljenju, mogla biti manja?**

MUSTAFIĆ: Sa zadovoljstvom ističem da je, minule dvije godine, došlo do pozitivnih pomaka i stabilizacije kretanja na tržištu rada. Ipak, to ne znači da konačna slika ne može biti bolja. Na-

protiv, vjerujem da će mjeseci pred nama pokazati da će stopa biti značajnije niža, odnosno da će, u narednom periodu, uslijediti zapošljavanja prvenstveno zbog turističke sezone. Prije svega mislim na činjenicu da svake godine, u drugom i trećem kvartalu, stopa nezaposlenosti opada zbog sezonskog zapošljavanja. Sa druge strane, privlačenjem investitora koji mogu uticati na trajnije zapošljavanje ljudi, iskoristio bi se veliki potencijal domaćih radnika. To bi imalo mjerljive efekte, a pokazali bi i da smo na dobrom putu, bliži evropskom prosjeku. Kao i do sada, Zavod će se, slijedeći zacrtana strateška opredjeljenja Vlade i politike resornog ministarstva u oblasti zapošljavanja, krajnje odgovorno i profesionalno odnositi prema svim izazovima i, u skladu sa mogućnostima, uticati na njihovo rješavanje. Blagi pad nezaposlenosti u Crnoj Gori, evidentiran i prošle godine, rezultat je, između ostalog, uspješne realizacije mjera aktivne politike zapošljavanja, koje sprovodi i finansira Zavod u cilju povećanja zaposlenosti.

● **Koliko je lani izdato dozvola za rad i zapošljavanje stranaca, a koliko očekujete da bi to moglo biti ove godine?**

MUSTAFIĆ: Zapošljavanje i rad stranaca u Crnoj Gori uređeno je Zakonom o strancima. Definisano je da Vlada, godišnje, utvrđuje kvote - broj radnih dozvola za strance.

Prema podacima Ministar-

Mustafić

“
**Manje zapošljavanje
domaće radne snage, a veće
angažovanje strane svakako
je podatak koji brine. Ova
pojava je u stalnom rastu
posljednjih nekoliko godina.
Razlog tome su okolnosti
da u Crnoj Gori postoji
deficit u ponudi nekih
zanimanja, prije svega u
oblasti građevinarstva,
ugostiteljstva i turizma i to
u vrijeme najintenzivnijeg
obavljanja poslova u tim
djelatnostima**
”

može naći veliki broj informacija o životu i radu u inostranstvu, kao i praktičnih savjeta i upustava kako se zaštititi prilikom života i rada van granica Crne Gore.

● **Jeste li zadovoljni iznosom budžeta sa kojim ćete raspolagati u ovoj godini? Na koje projekte ćete utrošiti najviše novca?**

MUSTAFIĆ: Budžetom Crne Gore za ovu godinu u dijelu mjera i aktivnosti iz Akcionog plana koji sprovodi Zavod za zapošljavanje opredijeljeno je 9,3 miliona eura, od kojih je šest miliona eura predviđeno za Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom. Tokom ove godine Zavod će objaviti Javni poziv za finansiranje projekata rehabilitacije i zapošljavanja lica sa invaliditetom – grant šemu, vrijednu tri miliona eura. To će omogućiti uključivanje oko 400 osoba sa invaliditetom. Za kreditno otvaranje 60 novih radnih mjesta u ovoj godini predviđeno je 300.000 eura. Ističem da su uslovi kreditiranja povoljniji od tržišnih, niže kamatne stope, duži grejs period i duži rok povraćaja sredstava. Za realizaciju programa i mjera aktivne politike zapošljavanja raspoložemo sa tri miliona eura. Taj iznos omogućice realizaciju programa za zapošljavanje oko 2.230 nezaposlenih sa naše evidencije. To su skromna sredstva, u odnosu na potrebe tržišta rada, ali ćemo nastojati da realizujemo najpotrebnije programe i one koji daju najbolje rezultate. Programi će i ove godine biti namijenjeni mladim osobama, ženama, dugoročno nezaposlenim, kao i korisnicima materijalog obezbjeđenja porodice. Zavod će i u ovoj godini nastojati da poboljša kvalitet usluga i svih aktivnosti koje će posredno ili neposredno, nadam se, doprinijeti da se što veći broj lica sa naše evidencije uskoro i zaposli.

stva unutrašnjih poslova, kao nadležnog za izdavanje dozvola za privremeni boravak i rad stranaca, u 2018. izdato je 26.327 (15.132 u kvoti i 11.195 van kvote) dozvola, što je za 25,55% više u odnosu na 2017. kada ih je izdato 20.969. Ovogodišnja kvota za privremeni boravak i rad stranaca, Vladinom odlukom, precizirana je na 20.454 dozvole.

● **Da li ova brojka zabrinjava, te da li to znači da se ne koristi dovoljno potencijal domaće radne snage? Koji je razlog tome?**

MUSTAFIĆ: Manje zapošljavanje domaće radne snage, a veće angažovanje strane svakako je podatak koji brine. Ova pojava je u stalnom rastu posljednjih nekoliko godina. Razlog tome su okolnosti da u Crnoj Gori postoji deficit u ponudi nekih zanimanja, prije svega u oblasti građevinarstva, ugostiteljstva i turizma i to u vrijeme najintenzivnijeg obavljanja poslova u tim djelatnostima. Takođe, treba imati u vidu da izražena nezaposlenost, u zemljama iz okruženja, domaćim poslodavcima pruža mogućnost da potrebe zadovolje, uglavnom, jeftinijom radnom snagom. Crnogorsko tržište rada obilježava i sezonski karakter koji se ogleda u različitom obimu i strukturi tražnje i zapošljavanja u toku godine, pri čemu dolazi do preklapanja poljoprivredne i turističke sezone, što otežava mobilnost domaće radne snage. Sve ovo ukazuje da je ubuduće neophodno blagovremeno

● ● ●
Prema posljednjim podacima Zavoda za zapošljavanje, u Crnoj Gori se nalazi 38.597 nezaposlenih, od čega 5.161 visokoškolac. U odnosu na uporedni period prošle godine, broj nezaposlenih manji je za 9.265 lica, dok je visokoškolaca manje za 1.097. Stopa registrovane nezaposlenosti trenutno je 16.64 odsto

meno planirati potrebe za radnom snagom, kako bi se na kvalitetan način sagledala sezonska ponuda domaćeg kadra - posebno u građevinarstvu, zanatskim uslugama, turizmu i poljoprivredi. Ovdajšnje poslodavce, takođe, neophodno je konstantno podsjećati na višestruke benefite od intenzivnijeg zapošljavanja domaćih radnika. Tu, prije svega, mislim na poboljšanje standarda, ali i veći priliv sredstava u budžet kroz uplatu poreza i doprinosa na zarade.

● **Kakve mjere ste predviđeli ove godine za podsticanje zapošljavanja u manje razvijenim sredinama, te koje grupe će biti u fokusu?**

MUSTAFIĆ: Svjedoci smo činjenice da su gradovi na sjeveru države svakim danom sve prazniji. U Beranama, Pljevljima, Rožajama, Plavu, Kolašinu, Mojkovcu, Plužinama i Žabljaku sve se teže dolazi do zaposlenja, a te opštine karakteriše i loša ekonomska situacija, nedosta-

ta visokoobrazovnih ustanova, ali i odsustvo investicija. U namjeri da ovom, evidentnom, problemu pristupi na pravi način Zavod za zapošljavanje je i prošle godine pokazao da itekako vodi računa o stimulaciji regionalnog razvoja. Naime, u 2018. u programima aktivne politike zapošljavanja, sa više od 50 odsto su učestvovala lica iz sjevernog regiona. Nastojaćemo da takvom dinamikom nastavimo i ove godine kako bi im, učesćem u programima, omogućili sticanje novih znanja i vještina, neophodnih na savremenom tržištu rada. Od potrebe privrede i otvaranja novih radnih mjesta zavisice i obim njihovog zapošljavanja. Ljudi sa sjevera su značajan naučni, stručni i kulturni potencijal Crne Gore. Obezbjeđivanje njihove veće zaposlenosti jedan je od prioriteta koji se poklapa i sa Nacionalnom strategijom zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa 2016-2020. Zato će prioriteta Zavoda, prilikom posredovanja u zapošljavanju u manje razvijenim sredinama, i dalje biti mladi, dugoročno nezaposleni, žene, korisnici materijalog obezbjeđenja porodice i osobe sa invaliditetom.

● **Kako ocjenjujete saradnju Zavoda sa javnim službama za zapošljavanje iz zemlja Evropske unije, i koliko je zapravo interesovanje naših državljana za rad u Njemačkoj, ali i ostalim zemljama članicama EU?**

MUSTAFIĆ: Obzirom da se

Crna Gora, a time i Zavod za zapošljavanje, priprema za članstvo u Evropskoj uniji, saradnja sa državama iz okruženja i članicama EU je veoma bitna. Detaljno analiziramo i razmatramo svaku ponudu koja stigne od inostranog poslodavca, privatne agencije za zapošljavanje ili javne službe za zapošljavanje iz inostranstva. Zavod, međutim, ne posreduje između crnogorskih državljana i inostranih poslodavaca, jer Zavod ne radi direktno posredovanje za strane poslodavce, kao što to radi za crnogorsko tržište. Uloga Zavoda prilikom posredovanja pri zapošljavanju u inostranstvu je, da prije svega, informiše naše građane o mogućnostima, kao i o pravima i obavezama. Takođe, razlog aktivnosti Zavoda prilikom zapošljavanja u inostranstvu je i da se minimiziraju nepravilnosti i obmane naših građana pri nalaženju posla u drugoj državi i sprečavanja nelegalnih migracija. Naime, vrlo često, i to putem društvenih mreža, koje je nemoguće kontrolisati, pojedinci, firme ili organizacije netačno informišu građane o mogućnostima zapošljavanja u inostranstvu i obećavaju im zaposlenje i “sređivanje papira”, uz finansijsku nadoknadu. Građani ili budu prevareni za taj iznos novca ili budu žrtve rada “na crno”, finansijske ili radne eksploatacije u toj državi. Radi maksimalne zaštite naših građana i pomoći, ukoliko razmišljaju o odlasku u inostranstvo, na sajtu Zavoda se

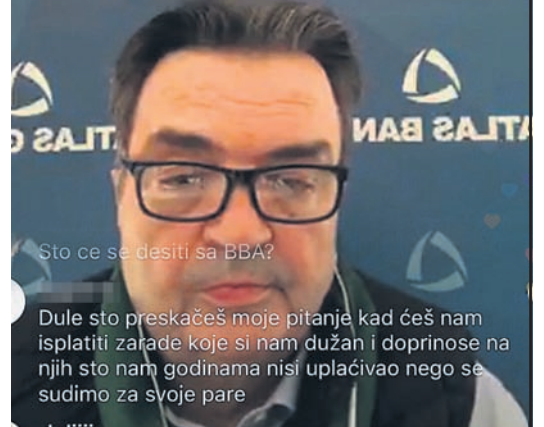
PREMIJER ZATRAŽIO OBUSTAVU IZGRADNJE
ZBOG NEZADOVOLJSTVA GRAĐANA ■ 3

Barani ostaju bez
vrtića, u dvorištu
novi čempresi

ZBOG NEISPLAĆENIH ZARADA
TRAŽE PRAVDU NA SUDU ■ 5

Knežević od
zaposlenih bježi
i na Instagramu

Dnevne
novine

ČETVRTAK, 21. 2. 2019. BROJ 2308 GODINA VIII

Izdavač: Dnevne novine d.o.o. | Prvi broj izašao 10. oktobra 2011. Podgorica | 19. decembra. br. 5 | 0,50 EUR

TRI PITANJA I TRI ODGOVORA: KAKO JE DUŠKO KNEŽEVIĆ POKUŠAO DA PREVARI DRŽAVU CRNU GORU ■ 2-3

Urušena
solventnost
Atlas banke

Žugčić

Počeo od 18,
završio na
48 miliona

Radunović

Neistine o
privatizaciji
Elektroprivrede

Đikanović

MONTEPUT ■ 7

ZA AUTO-PUT
SE GRADI 27
TRAFOSTANICA

INTERVJU: SULJO
MUSTAFIĆ

Stabilizovano
crnogorsko
tržište rada
■ 14-15

JOVAN GAJEVIĆ OBAVIO
ZADATAK, PA POBJEGAO

Iznenada
NESTAO
organizator
protesta

■ 2-3

